

עין משפט
נר מצוה

בה א מיי פטרו מהל' מאכלות אסורות הלכה כח סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סימן קג סעיף 6:

סו ב מיי שם פי"ז הל' [א] ז סמג שם טוש"ע שם סעיף ה [וס'י קרב סעיף ז]:

סז:

שמבשל הזרוע ברוטב ומקלֶת ^(א) הירך עמו ושאר האיל חוץ לרוטב והשתא אין הזרוע מתבטל בם' שאין כל כך מן איל עמו ברוטב והשתא איכא טעמא ואפ"ה שרי וההיא דהכא טעמו ולא ממשו מיירי בזמן זמניו דבטל ברובא מדאורייתא כדאמרינן פרק התערובות (נחמ"ס דף עט.) אמור רבנן ברובא כגון מין בזמניו פי' דמן התורה הוי ברובא אבל מדרבנן הוי בם' כדאמר רב פרק גיד הנשה (חולין דף קא) דהוי בם' ולכך אין לוקין עליו וה"ה דאפילו אם היה טעמו וממשו של איסור בעין דאין לוקין עליו אא"כ מכירו ונקט טעמו ולא ממשו לאשמועינן דאפילו הכי איסורא איכא ועי"ל דנקט הכי משום (ב) דהיינו מילתא דפסיקא היא דאין נר"ך לפרש אם אינו מכירו דאי הוה נקיט דהאי גוונא טעמו וממשו הוה משמע צפי' אפילו אם היה טעם האיסור וממשו בעין ועל כן נקט טעמו ולא ממשו דמילתא דפסיקא היא וטעמו וממשו דלוקין עליו מיירי כמו כן שמכיר ממשו של איסור אבל זמין בשאינו מינו הוי טעם גרידא דאורייתא ולוקין עליו ועוד א"ר אליהו דשפיר מימוקמא הכא זמין בשאינו מינו והכי פירושו טעמו ולא ממשו כגון שאין כוית איסור בתוך כדי אכילת פרס אין לוקין עליו וטעמו וממשו דלוקין עליו

מיירי דאיכא כוית דאיסור בכדי אכילת פרס מן ההיתר ואז לוקין עליו ועוד אמר הר"ר יוסף דמיירי שפיר בכדי אכילת פרס ומ"מ לא לקי בטעמו ולא ממשו אע"ג דטעם כעיקר דאורייתא דמהיכא ידעינן דטעם כעיקר דאורייתא מגיעולי עובדי כוכבים עובדי דקאמר קרא תעבירו ואלו לא תעבירו ואלו לא ליכא וכלך אין לוקין עליו וקשה לר"ת דנכ"מ נימא כיון דאהדריה קרא אהדריה לדוכתיה ^(ג) דלאו דנבילה ודחלב ודשאר איסורי דהכי אמרינן בצבורות (דף טו: ושם) גבי פסולי המוקדשין דכתביז תוצא ואלכלת בשר ודרשין תוצא ולא גיזה ואלכלת ולא לכנצין בשר ולא חלב וא"כ אגיזה ליכא רק לאו האב מכלל עשה כמו דגיעולי עובדי כוכבים ואפ"ה תניא בצבורות (סג) הגזוז והעובד בפסולי המוקדשים סופא את הארבעים אלא ע"כ היינו טעמא דלוקין משום דבקדשים תמיימם כתיב לא תעבוד ולא תגזו וכי הוממו ונפדו שרו דלא הם חולין גמורין וקאמר קרא תוצא ודרשין ולא גיזה וא"כ אהדר איסור גיזה ללאו דלא תגזו ומשום הכי לקי ומשו"ה נמי בגיעולי עובדי כוכבים דאמר קרא תעבירו בלא פירוש הכלים הבלועים מן הנבילה וחלב ושאר איסורין ואם לא תעבירו בלאש אסור תימא נמי דאהדרינהו לאיסורייהו קמא ללאו דנבילה וחלב ושאר איסורין ואשמעינן דפליטת איסור מכלי הוה אסור ולעולם בלאו עוד יש מיישצים זה ופירשתי פרק גיד הנשה אבל לא יכולתי להאריך כי נראה צעני שהוא גדול ביותר ולכן הורכמי לכתב אכן יסייעני מלכא דעלמא לכתוב קדירה בת יומא ויהיה לנו כחומה: **אֵלֶּא דרשב"ג** **אמרו קאמר וליה לא** **ם"ג**. וא"ת דרב דימי נמי נימא הכי דלא שנו קאמר דקאי אמתניתין ואימא דליה לא ס"ל וי"ל כיון דאשכחנא ר' יוחנן דאמר לא שנו אמתניתין כמו כן וחיזין לר' יוחנן דאמר בפירוש נותן טעם לפגם מותר ה"נ לרב דימי דאמר לא שנו ס"ל דנותן טעם לפגם מותר: **מבבב**

דאיכא מ"ד נותן טעם לפגם אסור. וא"ת מאי מיבעיא ליה הא רבי לעיל פרק אין מעמידין (דף נה:) תנא בזהדא משנה שלימה דנותן טעם לפגם דאסור גבי שמן של עובדי כוכבים אסור ומפרש טעמא בגמרא משום שזליפתן של כלים אוסרתן אע"ג דסתם כלים אינם בני יומן ולקמן בסוף פירקין (דף עה:) גבי וכולן נשתמשו ^(ד) בהן עד שלא יטביל דמוקי חד בזרייתא כמ"ד נותן טעם לפגם אסור וי"ל שרואה למצוא תנא שאמר כן בזהדיא ועוד וי"ל דה"ק מי איכא מ"ד נותן טעם לפגם אסור כי האי גוונא שאפילו היה האיסור בעין היה לפגם ולא דמי לשמן דלעיל דשמן אם היה איסור בעין היה לשבח דפרישית לעיל: **וְאִידך** קדירה בת יומא **נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא**. ולהכי יליף מיייה ר"מ לאסור פגם בעלמא משמע אבל לר"ש דשרי ס"ל דבת יומא לא פגמה כלל והא בזהא תליא מ"ד נותן טעם לפגם אסור סבר דקדירה בת יומא פגמה פורתא ומאן דשרי פגם סבר דלא פגמה כלל ותימה בפרק אלו עובדין (פסחים

דף מד:) פליגי ר"ע ורבנן דר"ע יליף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים ורבנן ילפי ממשרת אבל לא מגיעולי עובדי כוכבים משום דגיעולי עובדי כוכבים חידוש הוא דהא כל נותן טעם לפגם מותר והכא גבי גיעולי עובדי כוכבים אסרה רחמנא ורבי עקיבא סבר לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא ורבנן קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא אם כן נילף מינה בעלמא דפגם אסור כדאמר הכא לרבי מאיר והכי קאמר התם ורבנן דחידוש הוא דכל נותן טעם לפגם בעלמא מותר ויש לומר דאין הכי נמי דרבנן דהתם סברי דכל נותן טעם לפגם אסור היכא שאם האיסור בעין היה לשבח דילפי לה מגיעולי עובדי כוכבים דפגם פורתא כדאמר התם והא דקאמר התם נותן טעם לפגם בעלמא מותר היינו פגם גמור שאם אם ^(ה) האיסור בעין הוא פגם דההוא פגם ליכא למילף לאסור מגיעולי עובדי כוכבים דפגמה פורתא דגיעולי עובדי כוכבים אם היה האיסור בעין היה לשבח והא דקאמר גיעולי עובדי כוכבים חידוש הוא אע"ג דלא דמי האי פגם לפגם בעלמא דמותר כדפרישית מ"מ אי לאו דגלי קרא דגיעולי עובדי כוכבים אסור היה מותר מן הדין דמה לי אותו פגם מה לי פגם אחר ואפ"ה אסריה רחמנא וכיון דאסריה רחמנא ילפינן מיהא ^(ו) דכיונא זו דהיינו פגם שאם היה האיסור בעין היה לשבח וקסברי רבנן דפסחים כמתני' דאין מעמידין ושלשה מחלוקת בדבר דר"מ דשמעתין סבר כל נותן טעם לפגם אסור אפילו כשהוא פגוס גס כשהאיסור בעין דיליף לה לגמרי מגיעולי עובדי כוכבים ומנבלה לא יליף אלא להחיר משום דמוקי לה למעוטי סרוחה דמעיקרא כדקאמר ^(ז) ור"ש מתיר כל פגם אפי' כשהוא שזח כשהאיסור בעין כיון דהשתא לפגם הוא שרי דיליף לגמרי מנבילה ומגיעולי עובדי כוכבים לא יליף כלל דקסבר קדירה בת יומא שאסרה תורה לא פגמה פורתא ורבנן דפסחים דפליגי ארבי עקיבא סברי דדבר שהוא פגם כשהאיסור בעין שרי דילפינן לה מנבילה אבל פגם דהשתא שאין האיסור בעין עכשיו אמנם היה לשבח כשהאיסור בעין אסור דיליף לה מגיעולי עובדי כוכבים מקדירה בת יומא דפגמה פורתא וכן סוברת מתני' דאין מעמידין כרבנן כדפרישית ועי"ל דרבנן דרבי עקיבא דפסחים פרק אלו עובדין היינו ר"ש דשמעתין דשרי כל פגם כדפרישית והא דקאמר התם דקדירה בת יומא פגמה פורתא ולר"ש ז"ל על כרחק דלא פגמה כלל דאי פגמה א"כ ליחסר פגם כדמוכח דשמעתין וכדפרישית וי"ל דודאי גס ר"ש מודי דפגמה פורתא ומ"מ לא יליף מיייה לאסור פגם בעלמא כגון שאינה בת יומא דאיכא פגם רבה דפגם רבה מפגם פורתא דבת יומא לא ילפינן הכי סבירא ליה לר"ש ור"מ סבר דילפינן פגם רבה מפגם פורתא ואי כדפירש מעיקרא דפליגי בבת יומא אי פגמה אי לא זה אינו סברא דאם כן נחזי אנן ועוד יש להביא ראיה לזה דמודה רבי שמעון דקדירה בת יומא נמי א"א דלא פגמה פורתא כדפרישית דאי לא פגמה כלל לר"ש גיעולי ^(ח) דכתב רחמנא ל"ל פשיטא כיון דהוי לשבח דמיתסר דטעם

שמבשל הזרוע ברוטב ומקלֶת ^(א) הירך עמו ושאר האיל חוץ לרוטב והשתא אין הזרוע מתבטל בם' שאין כל כך מן איל עמו ברוטב והשתא איכא טעמא ואפ"ה שרי וההיא דהכא טעמו ולא ממשו מיירי בזמן זמניו דבטל ברובא מדאורייתא כדאמרינן פרק התערובות (נחמ"ס דף

טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ואם ריבה טעם לפגם מותר ולימא אם נתן טעם לפגם מותר הא קמשמע לן דאע"ג דאיכא מילי אחרונייתא דפגמה בהדיה והלכתא כלישנא בתרא דריש לקיש אמר ^(ב)רב כהנא מדברי כולם נלמד ^(ג)נותן טעם לפגם מותר א"ל אביי בשלמא מכולהו לחיי אלא דר"ל אמרו קאמר וליה לא סבירא ליה מכלל דאיכא למ"ד נותן טעם לפגם אסור אין והתניא אחד נותן טעם לפגם ואחד נותן טעם לשבח אסור דברי ר"מ ר"ש אומר לשבח אסור ולפגם מותר מ"ט דר"מ גמר מגיעולי עובדי כוכבים גיעולי עובדי כוכבים לאו נותן טעם לפגם הוא ואסר רחמנא ה"נ לא שנא ואידך כדרב הונא בריה דרב חיאי ^(ד)דאמור רב הונא בריה דרב חיאי בלא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלא לפגם הוא ואידך קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא ^(ה)ור"ש מאי טעמא ^(ז)דרתניא וְלֹא תֹאכְלוּ כָּל גִּבְלָהּ לִגְרֵי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ כָּל הָרְאוּיָה לִגְרֵי קְרוּיָה בְּבִילָהּ שֶׁאֵין

טעמו ולא ממשו. כגון חלב שנפל לקדרה או חלב שנפל נימוח שאין ממשו בעין: **ואם ריבה טעם לפגם**. הא ריבה קולא משמע שאע"פ שנפגם מחמת דבר אחר אם הועיל איסור זה לרבות את הפגם מותר: **כלישנא בתרא דר"ש בן לקיש**. דאין אומר חסירה מלח יתירה מלח: **מדברי כונון נלמד**. רב יהודה ורבה בר בר חנה ורב דימי וריש לקיש ורבי אבהו: **מכלל דאיכא למאן דאמר כו'**. בתמיה. מדאלטריך רב כהנא למימר מדברי כונון נלמד מכלל דאיכא למאן דפליג: **יליף מגיעולי עובדי כוכבים**. דרחמנא אסרינהו בכלי מדין דכתיב(י כל דבר אשר יבא בלאש וגו' דמשמע הואיל ונשתמש עובד כוכבים בכלי חמין נר"ך להרחיח כדי שיפלטו גיעול שזבל: **לאו נותן טעם לפגם הוא**. בתמיה. דהא פשיטא לן כל תבשיל שגן לילה אחד נפגם טעמו ועובר נורתו: **בם יומא**. שזיבל בזה עובד כוכבים היום דלא נפגם: **ואידך**. אי אפשר דלא פגמה פורתא תבשיל הבא אחריו ואפ"ה אסר רחמנא: **שאינה**

חיאי בלא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא דלא לפגם הוא ואידך קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא ^(ה)ור"ש מאי טעמא ^(ז)דרתניא וְלֹא תֹאכְלוּ כָּל גִּבְלָהּ לִגְרֵי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ כָּל הָרְאוּיָה לִגְרֵי קְרוּיָה בְּבִילָהּ שֶׁאֵין

מסורת הש"ס

(א) [בתוספות בצורות כג: ד"ה ואידך כו' אימא דנא], (ב) [לעיל לו. ושם בסמן], (ג) פסחים מד: [ע"ש מיר], (ד) לקמן עה: ע"ש], (ה) [בצורות כג: אימא דנא], (ו) [במדבר לא], (ז) [ז"ל שנשתמש],

תורה אור השלם

1. לא תאכלו כל גבלה לגר אשר בשעריך תחננה ואכלה או מבר לגביר כי עם קדוש אתה לך אליהך לא תבשל גדי בחלב אמו:
דברים יד כא

גליון הש"ס

גכ' ור"ש פ"ט וכו'. עי' ערסין כה ע"צ תוד"ה ורי"ש: תוס' ד"ה סביל וכו' וא"ת מה מיבעיא ליה. תמיהה הא חלצה ממנו דשם ס"ל דדגש שרי ומותר דס"ל דנותן טעם לפגם מותר וע"כ החילוק משום דפגמו בעין עדיף או דשמן אסור בלירף חממות עי"פ מדשרי דגש מוכח דטע"פ מותר ובמירושם הכי חלקו מסבירא דטע"פ בעין עדיף והוא מפורש ומובהן כן מדגש ומה התחלה לקושייתם ועז"ג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אריי וכו' (בעמוד ז') כגון שמבשל הזרוע ברוטב ומקלֶת האיל עמו ושאר: (ב) בא"ד ועי"ל דנקט הכי משום דמילתא בליל ותיבת דהיינו נמחק: (ג) בא"ד אהדריה לדוכתיה ללאו דנבילה: (ד) תוס' ד"ה ואידך קדירה בת יומא נמי אי אפשר וכו' שגם אם היה האיסור בעין הוא לפגם: (ה) בא"ד וכוין דאסריה רחמנא ילפינן מיהא לאיסור פגם דהיינו: (ו) בא"ד סרוחה דמעיקרא כדקאמר בסוגי'א ור"ש מתיר וכו' כשהיא לשבח וכו' פגם דהשתא כשאין: (ז) בא"ד גיעולי עובדי כוכבים דכתב רחמנא:

מוסף רש"י

קדירה בת יומא. שזיבל בזה הנכרי זו חיוס (פסחים יח:) אבל זיבל בזה אסתמול כבר הפיג בזה טעמו בלית לילה ושזו כשפלטו תבשיל אחר אינו אלא לפגם (לקמן עו.) אי אפשר דלא פגמה פורתא. מטעם הכלי נפגמה הבליעה (פסחים יח:).

הוי

(א) [נבחרות כג.]; (ב) [ג] עולה פ"ב מ"ט; דמנן]; (ג) עולה פ"ב מ"ט; (ד) [נש"ש מח"ן]; (ה) ע"י רש"א שגורם צעין אחר; (ו) [מכות ח.]; (ז) רש"א; (ח) נ"א הדרא קושיא לזכותה וכן נ"ל ומהרש"א גרס הקשה לו; (ט) נ"ל נפגמת. רש"א,

גיליון הש"ס

גמריא ור"ש סרוחה מעיקרא. עיין בטורות דף כג ע"ב תוספות ד"ה ואידך:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולבסוף פוגם אצל פוגם מעיקרא כנ"ל וכן בכל העמוד; (ב) רש"י ד"ה והלוי תמנע וכו' לענין אכילת עיסה זו שכן הוא לענין חימום; (ג) ד"ה שאור וכו' יותר מדאי ונפגמה הס"ד; (ד) ד"ה נפל של תרומה וכו' רישא גמי אמאי מתיר ר"ש הרי השצית; (ה) ד"ה נפל של חולין תחלה ותמנה; (ו) תוס' ד"ה ואידך כו' (צעמוד הקודם) ולעולם יליף מגיעולי עובדי סוכני טעם כעיקר דהא מה שפ"י אינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור היינו כשאוכל כזית מטעם האיסור הנכלע בהיתר אבל חצי זית דליסור עס חזי זית דהיתר לא מנטרפי והא שמעינן ליה לר"ש דאמר כל שהוא למלקות כנ"ל; (ז) בא"ד כל שהוא אסור אע"ג דאינו צעין וכו' כיון דטעם כעיקר יליף מגיעולי עובדי סוכנים; (ח) בא"ד אי טעם עיקר יליף מגיעולי עובדי סוכנים לר"ש מו וכו' והקשה ליה משרת דכתב רחמנא: (ט) ד"ה אחר וכו' ור"ש בקראי דלעיל דגיעולי עובדי סוכנים ודבנלה דלכ"י: (י) ד"ה אצל וכו' כגון נתן חומץ למוך גריסין;

.

שאינה ראויה לגר. שהסריחה. אלמא מדאפגים צטל איסורה: **סרוחה מעיקרא**. מוכת שחין מחיים דהואיל ואיפגמא מקודם שצאה לידי נבלה לא חל שם נבלה עליה אצל היכא דאימסר מעיקרא מו לא פקע איסור משום פגם: **מחלוקת**. דר"מ ור"ש: **צפוגם מעיקרו**.

שאין ראויה לגר אינה קרויה נבלה ור"מ ההוא למעוטי סרוחה מעיקרא יור"ש^(א) סרוחה מעיקרא לא צריכא מיעוטא עפרא בעלמא הוא אמר עולא מחלוקת שהשביח ולבסוף ^(ב) פגם אבל פגם מעיקרא דברי הכל מותר איתיביה רב חגא לעולא יין שנפל לתוך עדשים וחומץ שנפל לתוך גריסין אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא הוא ופליגי אמר עולא חגא לא מידע ידע מאי קאמרי רבנן תיובתא קא מוהיב הכא במאי עסקינן כגון שנפל לתוך גריסין צונגין והרתיחם נעשה כמי שהשביח ולבסוף פגם ואסור ור' יוחנן אמר בפוגם מעיקרא מחלוקת איבעיא להו בפוגם מעיקרא מחלוקת אבל השביח ולבסוף פגם דברי הכל אסור או דלמא בין בזו ובין בזו מחלוקת תיקו אמר רב עמרם אפשר איתא להא דר' יוחנן ולא תניא לה במתניתין נפק דק ואשכח ^(ג) (דתינא) ^(ד) אישאור של חולין שנפל לתוך העיסה ויש בו כדי להחמיץ והחמיצה ואח"כ נפל שאור של תרומה או שאור של כלאי הכרם ויש בו כדי להחמיץ אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא הוא ופליגי א"ר זירא שאני עיסה הואיל וראויה לחמץ בה כמה עיסות אחרות ת"ש שאור של תרומה ושל חולין שנפלו לתוך העיסה בזה כדי להחמיץ ובוזה כדי להחמיץ והימצו אסור רבי שמעון מתיר נפל של תרומה תחלה ד"ה אסור נפל של חולין ואח"כ נפל של תרומה או של כלאי הכרם אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא ופליגי וכו' תיבא ה"ג כדרכי

העיסה בזה כדי להחמיץ ובוזה כדי להחמיץ והימצו אסור רבי שמעון מתיר נפל של תרומה תחלה ד"ה אסור נפל של חולין ואח"כ נפל של תרומה או של כלאי הכרם אסור ור"ש מתיר והא הכא דפגם מעיקרא ופליגי וכו' תיבא ה"ג כדרכי

לר"ש מו לא אינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור משום דנלאו זיירק גמי כל שהוא ^(א) אע"ג דאינו צעין אלא נבלע בתוך הפת מה צכך הלך כיון דטעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים א"כ חשוד הטעם הנבלע כאילו היה צעין ואם כן כיון שאילו היה מן האיסור צעין היה מייחיד כלל שהוא לר"ש הכי גמי כשהוא נבלע בהיתר כיון שיש בו טעם וטעם כעיקר ומדע דהא כיון דלר"ש כל שהוא למכות כזית לרצנן אם כן כך לי כל שהוא לר"ש כזית לרצנן ובזכות לרצנן מייחיד עליה אפי' כשאינו צעין אלא נבלע בתוך ההיתר שיאכל כל כך מן ההיתר הנבלע איסור משום האיסור הנבלע בתוכו מייחיד עליה כאילו אכל הזית איסור צעין כיון דטעם כעיקר וא"כ ה"ה כל שהוא לר"ש דכשאכלו בתערובת טעם מייחיד כאילו אכלו צעין כיון דטעם כעיקר וא"כ אי טעם כעיקר ^(ב) מגיעולי עובדי כוכבים לר"ש מו לא אנטרין לר"ש משרת כלל דלהיתר מנטרף לאיסור לא אינטרין דהא מכל שהוא מייחיד צטעם כאילו היה צעין דכפירשמי וא"כ ^(ג) (היכי קא"ל) משרת דכתב רחמנא ל"ל דכתיב גבי מיר לר"ש אי גיעולי עובדי כוכבים לטעם כעיקר משום דלא פגם כלל אלא ע"כ דקסבר ר"ש דקדירה בת יומא פגמה פורתא והשתא ניחא הכל דלא מצי ר"ש למילף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים דחידוש הוא כיון דפגמו אפילו פגם זוטא והיה לנו להתיר כל פגם אי לאו דגלי קרא והלבך אינטרין משרת לטעם כעיקר ומה שדחה הר"ר יקר ממנה שפר"ת לקמן מההיא דערלה והכלאים דבסמוך דלא אר"ש כל שהוא למכות צמידי דתערובת רק בדבר שהוא צעין אומר מורי דלק"ל מיד דר"ת לא דיבר רק בתערובת שיש לו להתיר להתבטל כגון יבש ציבש חד בתרי דרחמנא אמר אחרי רצים להטות או בדבר לח היכא דליכא טעמא כגון דאיכא ס' דכל מקום דשייך ליה ציטול לאו אמר ר"ש כל שהוא למכות דהא לא עדיף כל שהוא לר"ש מכזית דרצנן וכו' היכי דכזית דרצנן מתבטל צרוב ציבש ובס' בלח ה"ה לר"ש כל שהוא דהא רחמנא אמר דליצטיל אצל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דאיכא טעם דטעם לא צטיל כיון דטעם כעיקר א"כ ה"ג מייחיד בכלל שהוא לר"ש כשהוא בתערובת כיון שיש בו טעם כאילו היה צעין כדפי' כן נראה למורי: [וע"ע חוס' שבת פט: ד"ה אסורין וחוס' מעילה יח. ד"ה תנין]: **אמר** עולא מחלוקת בהשביח ולבסוף פגם. והשתא נ"ל לעולא דלא פליגי ר"מ ור"ש בקראי דלעיל ^(א) דנבלה דא"כ לא הוי מיסתבר לחלק בין השצית ולבסוף פגם לפגם מעיקרו אלא בקצרא פליגי ר"מ סבר כיון שהשצית מעיקרא בשעת נפילה וחל איסור עליה שוב אין לו היתר גם כי פגם אחרי כן ור"ש סבר כיון דהשתא פגמא הוא שרי: **אבל** השביח ולבסוף פגם ד"ה אסור. וא"ת והא לעיל משמע דפליגי בהשצית ולבסוף פגם גצי נבלה דר"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא דוקא אצל לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף אסורה ור"ש מוקי לה אפילו לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף שרי אלמא פליגי בהשצית ולבסוף פגם וי"ל דלא דמי השצית ולבסוף פגם דהכא לההיא נבלה דלעיל דהכא י"ל השצית בשעת התערובת שצשעה שנפל האיסור לתוך ההיתר היה נותן טעם לשבח ולבסוף פגם אותו טעם המעורב שם כגון נתן ^(א) למוך גריסין צונגין והרתיחן וע"י קאמר ד"ה אסור כיון דמעיקרא היה נותן טעם לשבח וחל עליה איסור אצל ההוא דנבלה דלעיל דפליג ר"ש ושרי כשהיא סרוחה עכשיו אע"ג דמעיקרא לא הייתה סרוחה מ"מ בעודה נבלה ^(ב) נפגם ושריא: **אמר** רבמא בין בזו ובין בזו מחלוקת. וא"ת היכי מספקא ליה בזה א"כ ר' יוחנן דאמר לעיל פגם מעיקרא מותר השצית ולבסוף פגם אסור דאמר כמאן לא כר"מ ולא כר"ש דר"מ אסר כל פגם ור"ש מתיר כל פגם וי"ל דסבר לה כר"ש בחדא צפגם מעיקרו וכר"מ בחדא בהשצית ולבסוף פגם: **ת"י**קו. ואע"ג דלקמן פשטינן לה מצרייתא דצפגם מעיקרא פליגי השצית ולבסוף פגם דברי הכל אסור מ"מ עלתה להם צצית המדרש בתיקו ושזו פשטוה וכו' האי גווגא אשכחנא בנדה צפרק המפלת (דף כה.) גצי מחלוקת בעבור אצל בללול כו': [וע"ע חוס' לעיל גג. סוף ד"ה או דלמאן]:

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סח.

הוי כעיקר וכ"ת להאי גופיה אינטרין דטעם כעיקר דמגיעולי עובדי כוכבים יליף ר"ש דטעם כעיקר כדאמר לר"ע פרק אלו עוברין א"א לומר כן דאי יליף ר"ש מגיעולי עובדי כוכבים טעם כעיקר א"כ תקשי לר"ש משרת דכתב רחמנא למה לי דהא לא אינטרין לטעם כעיקר כיון דמגיעולי עובדי כוכבים יליף לה ר"ש ואין לומר דאינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור כדאמר התם פ' אלו עוברין לר"ע ולעולם ^(א) יליף מגיעולי עובדי כוכבים טעם] כעיקר ^(ב) דלמאי אינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור אי כשאוכל כזית מטעם האיסור הנבלע [בהיתר היינו טעם כעיקר אין בחצי זית דליסור עס חזי זית דהיתר לא מנטרפי ומשו"ה שפיר אינטרין להיתר מנטרף לאיסור דהא שמעינן לר"ש דאמר ^(א) כל שהוא למלקות וא"כ למ"ל היתר מנטרף לאיסור אלא ש"מ דמוהר ר"ש דקדירה בת יומא גמי א"א דלא פגמה פורתא כדפרישית כך דקדק הר"ר שמואל מאיזיר"א והר"ר יקר מקיטין דוחה דאיכא לתימר דאכמי שפיר אינטרין משרת לר"ש אע"ג דסבר כל שהוא למלקות הא פר"ת בסמוך היינו דוקא כשהאיסור צעין אצל לא ע"י תערובת כדמוכח מההיא דמיימי בסמוך צעילה וכלאי הכרם אין מנטרפיין וכן נ"ל ע"כ דאכ"כ לא תמנא איסור כלל ^(א) [צטלן לר"ש לא צרוב ציבש ולא בס' בלח וא"כ שפיר אינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור כגון בחצי זית שנבלע בחצי זית פת ואכלו דקאמר התם מיר ששרה פתו ציין ויש בו כדי לגרף כזית חייב ולעולם טעם כעיקר לר"ש מגיעולי עובדי כוכבים כן דוחה הר"ר יקר ומורי הר"ר פרץ מקיים פירוש הר"ר שמואל ואומר דדיוחי הר"ר יקר אינו כלום דודאי מגיעולי עובדי כוכבים

לר"ש מו לא אינטרין משרת להיתר מנטרף לאיסור משום דנלאו זיירק גמי כל שהוא ^(א) אע"ג דאינו צעין אלא נבלע בתוך הפת מה צכך הלך כיון דטעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים א"כ חשוד הטעם הנבלע כאילו היה צעין ואם כן כיון שאילו היה מן האיסור צעין היה מייחיד כלל שהוא לר"ש הכי גמי כשהוא נבלע בהיתר כיון שיש בו טעם וטעם כעיקר ומדע דהא כיון דלר"ש כל שהוא למכות כזית לרצנן אם כן כך לי כל שהוא לר"ש כזית לרצנן ובזכות לרצנן מייחיד עליה אפי' כשאינו צעין אלא נבלע בתוך ההיתר שיאכל כל כך מן ההיתר הנבלע איסור משום האיסור הנבלע בתוכו מייחיד עליה כאילו אכל הזית איסור צעין כיון דטעם כעיקר וא"כ ה"ה כל שהוא לר"ש דכשאכלו בתערובת טעם מייחיד כאילו אכלו צעין כיון דטעם כעיקר וא"כ אי טעם כעיקר ^(ב) מגיעולי עובדי כוכבים לר"ש מו לא אנטרין לר"ש משרת כלל דלהיתר מנטרף לאיסור לא אינטרין דהא מכל שהוא מייחיד צטעם כאילו היה צעין דכפירשמי וא"כ ^(ג) (היכי קא"ל) משרת דכתב רחמנא ל"ל דכתיב גבי מיר לר"ש אי גיעולי עובדי כוכבים לטעם כעיקר משום דלא פגם כלל אלא ע"כ דקסבר ר"ש דקדירה בת יומא פגמה פורתא ניחא הכל דלא מצי ר"ש למילף טעם כעיקר מגיעולי עובדי כוכבים דחידוש הוא כיון דפגמו אפילו פגם זוטא והיה לנו להתיר כל פגם אי לאו דגלי קרא והלבך אינטרין משרת לטעם כעיקר ומה שדחה הר"ר יקר ממנה שפר"ת לקמן מההיא דערלה והכלאים דבסמוך דלא אר"ש כל שהוא למכות צמידי דתערובת רק בדבר שהוא צעין אומר מורי דלק"ל מיד דר"ת לא דיבר רק בתערובת שיש לו להתיר להתבטל כגון יבש ציבש חד בתרי דרחמנא אמר אחרי רצים להטות או בדבר לח היכא דליכא טעמא כגון דאיכא ס' דכל מקום דשייך ליה ציטול לאו אמר ר"ש כל שהוא למכות דהא לא עדיף כל שהוא לר"ש מכזית דרצנן וכו' היכי דכזית דרצנן מתבטל צרוב ציבש ובס' בלח ה"ה לר"ש כל שהוא דהא רחמנא אמר דליצטיל אצל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דאיכא טעם דטעם לא צטיל כיון דטעם כעיקר א"כ ה"ג מייחיד בכלל שהוא לר"ש כשהוא בתערובת כיון שיש בו טעם כאילו היה צעין כדפי' כן נראה למורי: [וע"ע חוס' שבת פט: ד"ה אסורין וחוס' מעילה יח. ד"ה תנין]: **אמר** עולא מחלוקת בהשביח ולבסוף פגם. והשתא נ"ל לעולא דלא פליגי ר"מ ור"ש בקראי דלעיל ^(א) דנבלה דא"כ לא הוי מיסתבר לחלק בין השצית ולבסוף פגם לפגם מעיקרו אלא בקצרא פליגי ר"מ סבר כיון שהשצית מעיקרא בשעת נפילה וחל איסור עליה שזב אין לו היתר גם כי פגם אחרי כן ור"ש סבר כיון דהשתא פגמא הוא שרי: **אבל** השביח ולבסוף פגם ד"ה אסור. וא"ת והא לעיל משמע דפליגי בהשצית ולבסוף פגם גצי נבלה דר"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא דוקא אצל לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף אסורה ור"ש מוקי לה אפילו לא הסריחה מעיקרא והסריחה לבסוף שרי אלמא פליגי בהשצית ולבסוף פגם וי"ל דלא דמי השצית ולבסוף פגם דהכא לההיא נבלה דלעיל דהכא י"ל השצית בשעת התערובת שצשעה שנפל האיסור לתוך ההיתר היה נותן טעם לשבח ולבסוף פגם אותו טעם המעורב שם כגון נתן ^(א) למוך גריסין צונגין והרתיחן וע"י קאמר ד"ה אסור כיון דמעיקרא היה נותן טעם לשבח וחל עליה איסור אצל ההוא דנבלה דלעיל דפליג ר"ש ושרי כשהיא סרוחה עכשיו אע"ג דמעיקרא לא הייתה סרוחה מ"מ בעודה נבלה ^(ב) נפגם ושריא: **אמר** רבמא בין בזו ובין בזו מחלוקת. וא"ת היכי מספקא ליה בזה א"כ ר' יוחנן דאמר לעיל פגם מעיקרא מותר השצית ולבסוף פגם אסור דאמר כמאן לא כר"מ ולא כר"ש דר"מ אסר כל פגם ור"ש מתיר כל פגם וי"ל דסבר לה כר"ש בחדא צפגם מעיקרו וכר"מ בחדא בהשצית ולבסוף פגם: **ת"י**קו. ואע"ג דלקמן פשטינן לה מצרייתא דצפגם מעיקרא פליגי השצית ולבסוף פגם דברי הכל אסור מ"מ עלתה להם צצית המדרש בתיקו ושזו פשטוה וכו' האי גווגא אשכחנא בנדה צפרק המפלת (דף כה.) גצי מחלוקת בעבור אצל בללול כו': [וע"ע חוס' לעיל גג. סוף ד"ה או דלמאן]:

ת"ש

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

סו א מיי פטיוז מהל' מאכלות אסורות הלכה טו:

עין משפטא נר מצוה

	עין משפט נר מצוה
בח א מיי פטיו מהל' מאכלות	
הלכה די:	אסורות
בב ב מיי פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות	
הלכה יב	
ע ג מיי פ"ב מהלכות משבח ומושב	
הלכה א:	
עא ד טוש"ע י"ד סימן קד סעיף ב:	

סח:

ת"ש מסיפא. מהך דנפל של תרומה תחלה היה יכול לפשוט כמו שמוכיח לבסוף אלא דניחא ליה להציא כל הצרייתות עד שמעמידן על האמת: **והנ"י תלתא בב**. תרמי דשאור והך דיין שנפל לתוך עדשים ואע"ג דבשאור איכא תרי צבי נפל של תרומה תחלה ונפל של חולין תחלה תרוייהו חשיב להו חדא דמשום נפל של תרומה תחלה מסיים לפרושי נפל של חולין תחלה לאשמועינן דאפילו צפוגם מעיקרא קאסר ת"ן:

לרבי שמעון לציצטרופי היתר לאיסור. וא"ת אמאי לא תלי פלוגתייהו בזה וזה גורס כההיא דסוף פרק כל הללמים (לעיל דף מט.) וי"ל דהיינו דוקא שאין צוה כדי להחמין ולא צוה (ב) כי מנטרפי ה"ל זה וזה גורס אבל כשיש צכל אחד כדי להחמין אין שייך זה וזה גורס ואפי' מתן דשרי התם אסר הכא:

[וע' תוס' פסחים כז. ד"ה עד]:

רבי שמעון לטעמיה דאמר אפי' איסור ואיסור לא מצטרפי דתנן הערלה והכלאים מצטרפים ר"ש אומר אין מצטרפין. תימה דנמעילה (דף ית.) פריך מהא דקאמר ר' שמעון הערלה והכלאים אין מנטרפין אההיא דר' שמעון דאמר כל שהוא למכות וא"כ למ"ל צירוף ומשני התם אין מנטרפין אין צריכין לצרף פירוש דצכל שהוא נמי מייחייב והכא משמע דאין מנטרפין ממש קאמר שאין מנטרפין לחייב ומירץ ר"ת דההיא דהתם דפריך מינה במסכת מעילה היינו מתניתא דהתם דמסכת ערלה דאמרין נמי רבי שמעון אומר אין מנטרפין גבי ערלה וכלאי הכרס והתם מיירי בערלה וכלאי הכרס שהם בעיניהו צלא תערוצת ולכן קאמר אין צריכין לצרף וההיא דמייתי הכא לאו היינו מתני' דמסכת ערלה אלא היינו מתני' דמירי בתערוצת והכי איתא התם ”הערלה והכלאים אסורין ומנטרפין זה עם זה ר"ש אומר אין מנטרפין והכי פירוש דת"ק סבר דמנטרפין זה עם זה לאסור התערוצת דהיתר אי ליכא מאתים שאס נפל חזי לגו מערלה וחזי (ג) מכלאי הכרס לפחות ממאתים לגוין דהיתר מנטרפין לאסור התערוצת ור"ש אומר אין מנטרפין לאסור דכיון דליכא מאתים דהיתר מערלה לחוד או מכלאי הכרס מותר אע"ג דליכא מאתים מן כולם והשתא ניחא דעל כרחק הך אין

מנטרפין ממש קאמר כדפי' דליכא למימר אין צריכין לצרף קאמר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש כל שהוא למכות (ד) היינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערוצות דהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא ברוב ולא צס' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב דהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשבינן ליה כאליו היה

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

כדרכי זירא. דחימוך יותר מדאי שצח הוא לענין חימוך עיסות אחרות: והקמני נפל של תרומה תחלה. דהשציח ולבסוף פגם הוא ומודי ר"ש בזה: סלפא צבי. רישא היכא דנפלו כאחת ואשמועינן פלוגתא: מליעסא. נפל של תרומה תחלה. צבא דסיפא יין שנפל לתוך עדשים.

מליעסא נמי אשמעינן דהשציח ולבסוף פגם דברי הכל אסור: **סיפא דלא משבח כלל**. יין בעדשים אסרי רבנן: רישא. דתרומה אשצביה צהדי שאור דחולין צרישא והדר פגמה תרוייהו מיציעא: **לר"ש אלטריך**. לאשמועינן דר' שמעון מתיר: **מי גרס לה שסחמך צעצה אחס איסור**. ונמצא דהשציחו ולבסוף פגם ובההיא הא קא מודית לן דאסור: **שניהם השציחו**. ולא האיסור לצדו השציחו: **וליסכר**. משום משציח ולבסוף פגם דמודי ר"ש בזה: **הערלה וכלאי הכרס מנטרפין**. אס נפלו שניהם לפחות ממאתים: והכא. גבי שרץ היינו טעמא דאסור צפגס: **דחא. איסור שרץ חידוש הוא: דחא מימאים**. וצלאו אזהרה דבלין אינשי מינייה ולמה ליה דלאחר רחמנא עליה ש"מ אפי' נותן טעם לפגם אסור: **אלא מעסה**. אי חידוש הוא יעמא לה ויבש. שהרי מאוס הוא וצדלי אינשי ממגעו למה ליה דלאחר רחמנא עליה ש"מ אפי' כשהוא יבש

מטמא: **אלמה חנן**. במסכת נדה (דף נד:) אצל השרץ ושכבת זרע מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אלא לאו ש"מ לא מאיס שרץ ולאו חידוש (א) ולאטריך לאזהורי עליה דעובדי כוכבים אכלי: **ולטעמין שכבת זרע**. הא ודאי ממאוס וצדלי אינשי ממגעו וחידוש הוא טטמא לה ויבש: **אלא**. שאני לענין טומאה אע"ג דחידוש הוא גזירת הכתוב היא דלא ולא יבש דכתיב(י) כל אשר יפול עליו מהם צמותם כעין מותם כשהן לחין: **שכבת זרע אמר רחמנא צראויה להורייע**. או איש אשר תלא ממנו שכבת זרע(ט): **דמחא**. עכבר של יישוב מאיס: **עכבר דצבא**. אשקור"ל צלע"ז: נפל

לה רב שימי מנהרדעא ומוי מאיס והלא עולה על שלחן של מלכים אמר רב שימי מנהרדעא לא קשיא יהא ברדברא הא בדמתא אמר רבא הלכתא ”נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא לא ידענא מאי טעמא דרב אי משום דקסבר נותן טעם לפגם אסור ולית הלכתא כוותיה אי משום דקסבר נותן טעם לפגם מותר ועכברא בשיכרא אשבוחי משבחא איבעיא להו נפל

ר"ש אומר דהא טעם דקסבר ר"ש אומר כי ההיא דמסכת ערלה ומשום דכל שהוא למכות דקאמר התם ר"ש כל שהוא למכות (ד) היינו דוקא באיסור בעיניה אבל ע"י תערוצות דהיתר לא דאל"כ לא תמצא שום ציטול לר"ש לא ברוב ולא צס' ולא במאתים אלא ודאי באיסור מעורב דהיתר מודה ר"ש כדפי' אבל היכא דלא שייך ציטול כגון היכא דליכא טעם חשבינן ליה כאליו היה האיסור בעין דהא טעם כעיקר כדפ"ל: [וע' תוס' מעילה ית. ד"ה תני ותוס' שבת פט: ד"ה אסורין ותוס' צבאות כז. ד"ה וכי הוואה]:

ההוא עכברא דנפץ בגו חביתא דשיכרא אסריה רב לזההוא שיכרא. תימה דהא זונן צזונן הוא ולשתרי וי"ל דמיירי ששהה שם יום או יומים והיה כדוש בתוך השכר וכדוש הרי הוא כמנושל: **דחא (ח) מאיסא** ובריא' אינשי מינייה. פ"ה וא"כ למ"ל דאסריה רחמנא דהיינו חידושיה וכן פירש לקמן גבי שכבת זרע ול"נ דנהי דמאיס וצדלי אינשי מיניה מ"מ לא הוה ידעינן דהאוכלו צלאו האוכל שרץ וכן שיהא טמא בשכבת זרע ועוד דא"כ לא הוי חידוש כחידוש צעלמא צכל מקום בתלמוד דחידוש צעלמא ר"ל איסור מכלל היתר או היתר מכלל איסור לכן נראה דהא צדלי אינשי מיניה (י) וא"כ מן הדין היה לנו להחמירו משום דהוי פגם ונותן טעם לפגם צעלמא מותר ואפ"ה אסריה רחמנא ” אף כל נט"ל דשרצים אסור כיון שכל איסור דשרצים והשתא ניחא דהוה כשאר חידוש דעלמא שצכל התלמוד דהוא איסור מכלל היתר: **אלא מעתה ליטמא לח ויבש**. כיון דחידוש הוא כדאמר וא"ת מאי פריך צעלמא גבי איסור הוי חידוש כיון דנט"ל צעלמא שרי והכא אסריה רחמנא אלא גבי טומאה מה צרך אי הוי פגם הא גבי טומאה אין לחלק בין פגם לצבח וי"ל דגבי טומאה נמי הוי חידוש מה שהוא מטמא צמה שהוא פגם שהרי גלי קרא צנצלה דשאינה ראויה לגר דהיינו שהקריחה אינה קרויה נצלה: **אמר רבא הלכתא נותן טעם לפגם בוי**. פירוש אף צשרצים ולא תימא דצשרצים חידוש דקאמר לעיל וליתסר משום פגם דשרצים אלא אף צשרצים פגם מותר ועכצרא צשיכרא דאסר לא ידענא אי משום נותן טעם לפגם דקסבר אסור ” אף (י) צשאר שרצים] ולית הלכתא כוותיה פירוש

דאף

מסורת הש"ס

(א) לפי תוס' הגי' דתניא, (ב) ערלה פ"ב [מ"א מעילה ית. ועי' תוס' שם ד"ה תני], (ג) [נדה מד:], (ד) [שם], (ה) [שם טו. חולין עז:], (ו) [לעיל לו. וש"נ], (ז) דקסבר עכברא צשיכרא אשטמיו משבח כ"ל. רש"א וע"ש, (ח) [ויקרא יא], (ט) [שם כב], (י) [המעשין בערלה לא ימצא אלא משנה אחת בערלה וכלאי הכרס ובכן צריך חיקון גדול צכוונת תוס' על משנה דתנלין שנים ושלש שמות וכו' השנויה צפ"ב צמק' ערלה משנה י' כמ"ש תוס' דמעילה ית. ע"ש], (יז) דכל נט"ל דשרצים כ"ל. ר"מ, (י) גי' רש"א וע"ש,

תורה אור השלם

- ↑ ואיש כי תצא ממנו שבתת ורע ורחץ בפנים את כל בשרו וקטמא עד הערב: ויקרא טו טז
- ↑ וכל אשר יפל עליו מותם במותם וקטא מקל בלי עץ או בגד או עוד או שק כל בלי אשר יעשה מלאכה בדם בפנים יזבא וקטא עד הערב ויהיה:

ויקרא יא לב

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה אלמה חנן וכו' ולאו חידוש הורא ואלטריך לאזהורי עליה כיון דעובדי כוכבים אכלי לה הס"ד: (ב) תוס' ד"ה לרי שמעון וכו' ולא סב דבי להחמין כי מנטרפי: (ג) ד"ה ר' שמעון וכו' וחזי לרג מכלאי הכרס וכו' או מכלאי הכרס לחוד מותר: (ד) בא"ד כל שהוא למסות דהתם היינו דוקא: (ה) ד"ה דהא ממאיסא וכו' והיינו חידושיה וכו' לא הוי חידוש דהכא כחידוש: (ו) בא"ד דהא צדלי אינשי מיניה ה"ק וא"כ מן הדין: (ז) ד"ה אמר וכו' דקסבר אסור אף בשרצים ולית הלכתא:

לעיו רש"י
אשקור"ל [אישקור"ל]. סנאי.

מוסף רש"י

בעין מותם. כעין שעת מיתה שהיו לחים, למעטוי שרץ שיבש (חורין עז).

מסורת הש"ס

(א) תרומות פ"ד מ"ו, (ב) חולין ג. ונ"ס א"תא המניח עובד כוכבי' בחטותו וישראל יוצא ונכנס מותר], (ג) גיר' ערוך דלפני פירוש כל עץ שמניח בו כלי של יין וכן גירסת הרב מברטנורא], (ד) חגיגה כ: [ע"ש ותוספתא דטהרות פ"ו ה"ו], (ה) רש"א א"ל מין זמניו במשהו חוץ ממחנך דאפי' בשאינו מינו מוקמינן, (ו) [ג'ל ידים פ"ד מ"ו], (ז) [שהלות פ"א מ"ו ע"י מעלה טז: וזהו מג:], (ח) רש"א,

גליון הש"ס

רש"י ד"ה איברטופי וכו' בבבבבשה. ע' יצמות דף קד ע"ב תוס' ד"ה משהו:

הגהות הב"ח

(א) במשנה עובד כוכבים שהיה מעביר לישראל כנ"ל ותיבת עם נחמק: (ב) שם ונכנס למדינה: (ג) שם אפי"ס שיוצא ונכנס: (ד) גב' הפליג מהן (יותר ממיל) תח"מ ור"צ ואלאפי' ואלאפי"י והמכ"ס גורסים כדי מיל: (ה) שם אמר רבי יצחק נבפחא רישא גמטהר: (ו) רש"י ד"ה ה"ג וכן וכו' דמין בשאינו מינו בששים אבל מין במינו במשהו הרוץ מחמין דאפילו בשאינו מינו מוקמינן בפסחים להלכתא במשהו כנ"ל: (ז) ד"ה מאי שנא וכו' א"ה קא חזינא להו דנגעו דקמני: (ח) תוס' ד"ה איבעיא וכו' או דילמא מעט הווא שבח השקן: (ט) ד"ה סבר וכו' דתרומה נינהו מ"מ כשהוא בקדשה: (י) ד"ה היכי דמי וכו' דלדרכה מדקמני סיפא ואם הודיעו שהוא מפליג אסור וכו' מדמני בחזקת המשתמר דאי כ"ל כגון שלא הודיעו וכו' שאף שלאי הודיעו: (ב) ד"ה מאי שנא וכו' מ"מ ליחסר ולא דמי:

לעזי רש"י

משנתי"ר [מישתי"ר], ארון כלים.

מוסף רש"י

אע"פ שיצא ונכנס מותר. מסתפי עובד כוכבים דלמא אמי ישראל ולא נגע (חולין ג.). הרי שהיו חמוריו ופועליו. עמי הארץ, טעונין טהורות. כגון יין חביות של חרס והן אינן טוענין בתוכן וכלי חרס אינו מיטמא מגזב, אפילו כו' טהרותיו טהורות. ואין חוששין שמה נגע, דכיון דלא הודיען שהוא מפליג, כל שעתא סביר השתא אמי (יציגיה ב:).

השובר את הפועל

נפל לגו חלא מאי. מי אמרינן החומץ טעמו קשה ואין השרץ

מפיגו לתת בו טעם: **אימרטופי אימרטע**. לחתיכות דקות קטנות ושרץ איסורו * כעדשה כטומאתו וחיישינן דלמא בזעזע חתיכות

שרץ זהדי חומץ: **במשין**. כיון דחומץ טעמו קשה לא צעי שמין

לצטוליה דאפילו בחמשין לא יהיז ביה

טעמא: ה"ג וכן **כל איסור שצורה**.

בששים. וכן הלכה רווחת בישראל דמין

בשאינו מינו בששים (א) (ב) חוץ ממחנך

אבל מין זמניו מוקמינן בפסחים

(דף ג.) הלכתא במשהו כרז וטעמא

משום דכל איסורין שצורה מין זמניו

במשהו כרז ובחמץ גזירה שאינו

מינו אטו מינו: **בתנ'** **אס** **היה**

בחזקת המשומר. מפרש בגמרא

שאע"פ שהפליג ישראל מן העובד

כוכבים מיל אס לא הודיעו שהוא

מפליג מותר למירתת עובד כוכבים

כל שעתא שעתא אחי: ואס הודיעו

שמפליג שמתרחק וחביות סתומות

היו: שיעורו כנדי שיסחוס ויסחוס

ויגזו. אס שהה כדי שיקוצ העובד

כוכבים נקב במגופת החבית ויחזור

ויסתום הנקב ותיבש הסמימה אסור:

רשב"ג אומר. אינו נאסר אלא עד

שיטא כדי שיפתח את כל מגופת

החבית וא"א לנוטלה שלא תשבר

כולה: **ויגוף**. ויעשה מגופה אחרת

חדשה: ו**סיגזו**. ותיבש אבל לשתימת

חור לא חששו משום דמינכרא. וסתום

לשון שטום העין (במדבר כד) עין

פתוחה דשפיר חזי: **המניח יינו**

בקרן או כספית. עס העובד כוכבים:

ובלן. ישראל בקפנדריא דרך קצרה:

ונכנס למדינה ויחץ. במרחץ מותר

כיון דעובד כוכבים לא ידע דשהי

מרתת ולא נגע: **דולבקי**. משנתי"ר:

מה שעל השולחן אסור. דמימר אמר

עובד כוכבים זה ישראל זה זמנני

לאכול ולשתות ונגע: **שעל הדולבקי**

מוסר. דאין מוכן לסעודה זו: ואס

אמר לו הוי מוגז וסופה. הואיל וחיזק

את ידיו ברשות במקלפת סמכא

דעתיה ונגע בזוליה: **חביות פסוחות**.

שבצית אסורות: **סתומות מוסרות**.

עד שיטא שיפתח ויגוף ויגזו וסתמא

כרנן שמעון מדלא קמני שיסחוס:

גב' מאי שנא רישא ומאי שנא

סיפא. הא קא (א) חזו להו דנגע

דקמני טעונין טהרות והני לאו חביות

נינהו שיהו סתומות: **במטהר חמוריו**.

שהטבילן ומנגען טהור: **על מגע חצירו**. הפוגע בו בדרך ולא

נטהר לכך: **רישא נמי**. כיון שהפליג איכא למיחש הכי:

בזא

אוסרין במשהו כדקאמר לעיל (דף סו.) תבלין של שלשה שמות אסור ומלטרף כו':

שיערך **בחלא** בחמשין. מימה מ"ש דלעיל רואה

בשמינן זה"ג ובירושלמי קאמר דשרץ לא בטיל כי אס באלף ותלמודיו עיקר דבטל בששים כשאר איסורים: **ה"יבי** דמי בחזקת המשתמר

ברדתנ' הרי שהיו חמוריו כו'. דמתוקמא בזא להס דרך עקלתון וה"ג הכא כגון שיבא לו דרך עקלתון ותימה מאי צעי היכי דמי ואס

מדקמני סיפא ואס הודיעו שהוא מפליג מכלל דרישא בלא הודיעו שמפליג והיינו חזקת המשתמר דידיה וי"ל דלדרכה מדקמני סיפא ואס

הודיעו (א) אסור משמע ליה דא"כ רישא דמני בחזקת המשתמר היינו שימור חשיב טפי מלא הודיעו שמפליג מדמני בחזקת המשתמר ואי

ר"ל כגון (א) [שלח] שהודיעו שמפליג לישתוק מלישנא דבחזקת המשתמר ומכללא דסיפא שמעינן ליה אלא ודאי צא לומר שאף לא הודיעו

שמפליג יש לחוש בדבר כיון שרואהו העובד כוכבים שמתרחק ומדע דלרץ שס חזקת שימור אחר וקצעי מאי הוי ומשני דרתניא כו'

כגון שיוכל לבא עליו דרך עקלתון: **מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא**. פי' דרישא אמאי לא הוי טהורמיו טמאים כמו בקיפא וא"ת

לישני ליה דרישא מיירי בלא הודיעו שהפליג ולכן שרי דרתניא אס הניחו בחזקת המשתמר מותר והיינו כשלא הודיעו שהפליג ומיזך

רש"י דלא דמי למתני' דהא מיירי בטהרות כגון פירות שהוא מחזיק בידיו וגוגע בהם בכל שעה ולכן פריך דאין לחלק ומ"מ קשה

דלוקמא בחביות ולא תקשי מידי דהא טהרות משמע נמי בחביות ועוד קשה דאי מיירי כמו שפירש הקונטרס א"כ לא הוה ליה ליה

למיפרך מרישא לסיפא אלא הוה ליה למיפרך מרישא מיניה וציה בהדיא מ"ט דרישא טהרותיו טהורות כיון שהוא מחזיק בו וגוגע

בהם כדפ"ה לכ"ג לר"י דלעולם מיירי בחביות מיהו בפסוחות שקל ליגע בהן לכך לא מצי לשנויי בלא הודיעו שהפליג (ב) מ"מ

ליחסר ולא דמי למתני' דשרי גבי יין בלא הודיעו שהפליג דמתני' מיירי בחביות סתומות וא"ת אכתי לוקמא בסתומות כמו

מתני' ולא תקשה רישא לסיפא וי"ל דעל כרחך לא מיתוקמא ברייתא בסתומות מדקמני כיון שנתעלמו ממנו טהרותיו

טמאות ואי בסתומות הא צעינן כדי שיסחוס ויסחוס ויגזו אף בהודעה שהפליג דקמני במתניתין:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סמ.

דאף בשאר שרצים פגם מותר אי משום דלשצוחי קמשצח וא"ת

וליפשוט ליה טעמיה דרז מההיא דפ"ק דחולין (דף ס: ושס

ד"ה השוחט) השוחט בסקין של עובדי כוכבים רז אמר קולף ושמאל

אמר מדיח ואע"ג דסתם כלי עובדי כוכבים אינם בני יומן להשתא

הוי לפגם וי"ל דהתם מיירי צידוע

שנשתמשו בו ציוס א"י התם טעמא

משום שמנונית דאיסור הנדבך בדופני

הסקין שהוא צעין והוי לשבח גס

כשאינו בן יומן וא"ת מאי קאמר

הכא לא ידענא אי אשצוחי משצח

ליטעמיה קפילא ארמאה וי"ל דשמא

עכצרא בשיכרא מחזק את השכר

ומחמלו והשתא כשנחמק השכר אין

ידוע אס מחמת השכר עלמז וקו"ל

כרצא דאמר נותן טעם לפגם מותר

אף בשרצים ונפקא מינה דכשאינו

צט יומן וציולא צו מותר אף בשרצים:

איבעיא דהו נפצי לבו חאא כו'.

וא"ת מ"ס משאר איסורין כמו בשיכרא

וי"ל משום דלחא חזק מאד ואגב

חורפיה נותן טעם לשבח כמו גבי

חילתית או דלמא מעט (ח) השך

נגד המשקה וא"כ אין לנו לאסור כל

קך ולכן היה שואל מה יהיה ממנו:

ההוא אימרטופי אימרטפו. יש

למנוה עכשוי היקף אנו אובלים דבש

דצורים והלא רגלי הדצורים מעורבים

בדבש ואף על גב דהוי פגם מ"מ

השך עלמז דאיפגם מיתסר לכ"ע

לכ"ג לר"ת דודאי רגלי הדצורים כיון

דעזמות בעלמא נינהו מותרים דהא

העזמות טהורים דתמן בזמנ' (א) (טהרות

פ"ה) עזמות החמור טהרות ורגלי

הדצורים בעזמות החמור והא דאמר' (א)

אצרים אין להם שיעור אפילו פחות

מכית מן המת ופחות מכעדשה מן

השך היינו לענין טומאה וכגון דאיכא

בשר עליה הא לאו הכי טהורין ולענין

אכילה שפיר דמי: **סבר** לשעורי

בק"א אמר לא גרע מתרומה כו'.

תימה נהי דתרומה נינהו (ב) כשהוא

בקדשה בדבר לא בטלה בם' כדאמר

פרק גיד הנשה (חולין דף טז.) קדירה

בשבל זה תרומה לא יבשל זה חולין

ואס בשל בנטי' וי"ל דס"ל כיון שטעמו

חזק בשכר יש לדמותו לתרומה לדבר

יבש וא"ת אמאי לא בטיל באחד

ומאחיס כמו ערלה וכלאי הכרס וי"ל

דשאי התם משום דהוו איסור הנאה

לכן לא ילפינן מיניה שריא דשרי בהנאה

אבל תרומה שרי בהנאה: **בתבלין** **ופלפלין** דלא במי' מעמייהו.

לא בם' ולא בק' שהרי מעט תבלין נותן טעם בקדשה גדולה אבל

אין לומר דלא בטיל כלל דהא זהדי נותן טעם חשבינן ליה ולא זהדי

להחמיר בו אפילו יותר מס' וק' וכאן מיקל בו וי"ל משום דקסבר דבחלא לא אשצח כ"כ כמו בשיכרא: **אידי' ואיד'.** פי' בשיכרא וחלא

בשמינן זה"ג ובירושלמי קאמר דשרץ לא בטיל כי אס באלף ותלמודיו עיקר דבטל בששים כשאר איסורים: **ה"יבי** דמי בחזקת המשתמר

ברדתנ' הרי שהיו חמוריו כו'. דמתוקמא בזא להס דרך עקלתון וה"ג הכא כגון שיבא לו דרך עקלתון ותימה מאי צעי היכי דמי ואס

מדקמני סיפא ואס הודיעו שהוא מפליג מכלל דרישא בלא הודיעו שמפליג והיינו חזקת המשתמר דידיה וי"ל דלדרכה מדקמני סיפא ואס

הודיעו (א) אסור משמע ליה דא"כ רישא דמני בחזקת המשתמר היינו שימור חשיב טפי מלא הודיעו שמפליג מדמני בחזקת המשתמר ואי

ר"ל כגון (א) [שלח] שהודיעו שמפליג לישתוק מלישנא דבחזקת המשתמר ומכללא דסיפא שמעינן ליה אלא ודאי צא לומר שאף לא הודיעו

שמפליג יש לחוש בדבר כיון שרואהו העובד כוכבים שמתרחק ומדע דלרץ שס חזקת שימור אחר וקצעי מאי הוי ומשני דרתניא כו'

כגון שיוכל לבא עליו דרך עקלתון: **מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא**. פי' דרישא אמאי לא הוי טהורמיו טמאים כמו בקיפא וא"ת

לישני ליה דרישא מיירי בלא הודיעו שהפליג ולכן שרי דרתניא אס הניחו בחזקת המשתמר מותר והיינו כשלא הודיעו שהפליג ומיזך

רש"י דלא דמי למתני' דהא מיירי בטהרות כגון פירות שהוא מחזיק בידיו וגוגע בהם בכל שעה ולכן פריך דאין לחלק ומ"מ קשה

דלוקמא בחביות ולא תקשי מידי דהא טהרות משמע נמי בחביות ועוד קשה דאי מיירי כמו שפירש הקונטרס א"כ לא הוה ליה ליה

למיפרך מרישא לסיפא אלא הוה ליה למיפרך מרישא מיניה וציה בהדיא מ"ט דרישא טהרותיו טהורות כיון שהוא מחזיק בו וגוגע

בהם כדפ"ה לכ"ג לר"י דלעולם מיירי בחביות מיהו בפסוחות שקל ליגע בהן לכך לא מצי לשנויי בלא הודיעו שהפליג (ב) מ"מ

ליחסר ולא דמי למתני' דשרי גבי יין בלא הודיעו שהפליג דמתני' מיירי בחביות סתומות וא"ת אכתי לוקמא בסתומות כמו

מתני' ולא תקשה רישא לסיפא וי"ל דעל כרחך לא מיתוקמא ברייתא בסתומות מדקמני כיון שנתעלמו ממנו טהרותיו

טמאות ואי בסתומות הא צעינן כדי שיסחוס ויסחוס ויגזו אף בהודעה שהפליג דקמני במתניתין:

היה

	א [מתי' פ"ג מהל' תרומות הל' א]:
	עב ב מתי' פט"ו מהל' מלכלות אסורות הלכה לא סמג לאוין קמא תוס"ע י"ד סי' קד סעיף ז:
	עב ג מתי' שם הל' ו סמג שם תוס"ע י"ד סי' נח סעיף א:
	עד ד ה ה ו ז מתי' שם פ"ב הלכה טז ח סמג לאוין רמח תוס"ע י"ד סי' קכט ס"א:
	עה ה ט מתי' שם הלכה יח תוס"ע שם סעי' ז:
	עו י מתי' פ"ג מהל' משכב ומנוש הלכה ה וע"ש בכ"מ: